

El silenci que heu de témer
Edicions Serraclara
Autoria: Francesc Ribera
'Titot'
Pàgines: 367
PVP 20 €

El silenci que heu de témer

Jordi Borràs, historiador

El silenci que heu de témer és una novel·la històrica que ens submergeix en la Mallorca del segle XVII, un temps de tensions polítiques i socials marcades per la rivalitat entre nobles, l'amenaça de la revolta popular a causa de les seves pobres condicions i l'expansió de la Monarquia Hispànica. La història és narrada per la seva protagonista, Joana de Santacília, una noble mallorquina, provinent de Can Santacília, la família dominant de Canamunt, qui, al llarg de la seva vida, es rebel·la contra la seva condició i esdevé en una figura clau en les parcialitats que enfronten les famílies nobles de l'illa i la resistència contra la corona hispànica. A través d'un "diàleg" amb un especial interlocutor, un cadàver, ens explica les seves vivències i les de la seva família des de que era petita fins a la seva vellesa.

Amb un estil senzill, lúcid i molt amè, Francesc Ribera aprofita la versatilitat de la protagonista per submergir el lector en successos molt diversos; des d'episodis misteriosos dins el convent, que recorden *El nom de la rosa*, fins execucions d'importants bandejats. Així, se'ns narra una història de lluites: entre famílies, entre identitats nacionals i entre estaments. I dins aquest entorn, en principi com a simple i servil espectadora, però sovint com protagonista silenciosa, apareix na Joana de Santacília, que sembla veure-ho tot a través d'un forat.

L'obra està ambientada en un moment en què la Monarquia Hispànica, sota Felip IV i el comte duc d'Olivares, busca centralitzar el poder, sotmetent els diversos regnes peninsulars a l'autoritat castellana. Aquest procés amenaça les institucions i els furs propis de territoris com Mallorca, on la noblesa es divideix entre les faccions de Canamunt i Canavall. Aquests clans, enfrontats durant generacions per l'hegemonia a l'illa, es veuen obligats a replantejar les seves disputes davant una missió que els encomana el *valido* Comte Duc d'Olivares de decantar-se en favor de la Corona en la Guerra dels Segadors a Catalunya. Els nobles, encisats per l'esplendor de la cort castellana, no dubten a complir la voluntat del *valido*, enfrontant-se a les autoritats públiques mallorquines.

La protagonista, Joana de Santacília, és una figura atípica per l'època. Nascuda en una

família noble de Canamunt, creix enmig del luxe i la rigidesa de l'aristocràcia, però des de ben jove es veu atreta per una realitat diferent. Aquesta fascinació sorgeix durant la seva infantesa arran del seu contacte amb Mateu, un infant de classe baixa, fill d'un proscrit, que li parla de la revolta de les Germanies, una revolta popular esclafada que encara ressonava en la memòria col·lectiva de l'illa. Aquest contacte desperta en Joana una consciència de les injustícies que pateixen les classes populars, en contrast amb la bombolla aristocràtica en la qual ella viu, provocant en una inici una profunda confrontació interna dintre seu, començant a qüestionar la seva condició i el paper que la seva família juga en les tensions de l'època.

Inicialment, Joana pren partit discretament per la seva parcialitat, els Canamunt, en la seva lluita contra els Canavall. Tanmateix, a mesura que es va endinsant en el món de la política en la seva discreta condició de monja i descobreix les crueltats que es cometent tant per part dels nobles com per la Corona, el seu capteniment evoluciona cap a una causa més gran: la lluita contra els interessos de la Monarquia Hispànica i en favor del poble mallorquí.

Joana és una dona que trenca amb les normes de la seva època. Sap llegir i escriure, fet poc comú entre les dones de la seva classe, i utilitza aquesta habilitat per mantenir-se informada i connectada amb les esferes de poder. Tot i que públicament manté la façana d'una monja submissa i inofensiva, en la seva intimitat, trama un pla per desestabilitzar l'ordre establert. La seva ambició discreció i intel·ligència li permeten actuar en contra dels interessos de la noblesa i la Corona, sense aixecar sospites sobre les seves veritables intencions.

L'autor no s'estalvia detalls a l'hora de descriure el context de brutalitat i violència que impregna la societat de l'època. Assassinsats, execucions públiques i tortures són una constant en la lluita pel poder. Aquestes escenes serveixen per destacar la cruïlla del món en què viu Joana i el perill que ella mateixa corre per la seva doble vida, ja que ha de navegar en un món dominat per la traïció i la desconfiança., on qualsevol error pot costar-li l'existència. No obstant això, la

Francesc Ribera - Titot

seva determinació i astúcia la porten a desafiar les normes establertes, convertint-se en una aliada secreta del poble mallorquí.

El silenci que heu de témer és una novel·la que no només explora les tensions polítiques i socials de la Mallorca del segle XVII, sinó que també ens ofereix el retrat d'una dona excepcional que es rebel·la contra el seu destí aristocràtic per abraçar una causa més gran.

L'obra combina una recreació històrica acurada amb una reflexió profunda sobre el poder, la identitat pròpia i la rebel·lia. És una lectura que convida a reflexionar sobre la importància de la resistència individual i col·lectiva enfront de l'opressió, i sobre com les figures més inesperades poden jugar un paper crucial en la lluita per la justícia. Joana de Santacília, amb el seu silenci que amaga una determinació ferotge, és un exemple brillant d'aquesta resistència, que fa d'aquesta novel·la una obra molt interessant i recomanable. ■

PSC / ♥ BLANES

**Desitgem a tots els blanencs i
blanenques unes Bones Festes
de Nadal i Feliç Any Nou**